

AKO VÍLY HRAD PRENIESLI

nová kniha povestí a príbehov z Považskej Bystrice a okolia

Všetkým, ktorí obľubujú tajomno, radi čítajú o nadprirodzených bytostiach, ukrytých pokladoch, materskej láske, chudobných ľuďoch i boháčoch, hrdinoch i zbojníkoch je určená kniha povestí a príbehov autora Štefana Meliša Ako VÍLY HRAD PRENIESLI.

Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici po vydaní povestí z Papradnianskej doliny Dardo a poklad (2008) a Kamenný kôň na Suchovrchu z Marikovskej doliny (2014) rozšírilo edíciu povestí z regiónu.

Kniha obsahuje tridsať povestí a príbehov z Považskej Bystrice, Orlového, Považského Podhradia, Šebešťanovej, Podvážia, Vrtižera, Považskej Teplej, Podmanína, Praznova, Dolného Moštenca, Sverepca a Milochova. Určená je pre všetky vekové kategórie čitateľov, ktorí sa v nej môžu dozvedieť množstvo zaujímavostí o svojej obci i okolí. Tajomno príbehov ilustračne obohatil Jozef Pobočík ml.

Záujemcovia si ju budú môcť zakúpiť v Považskom osvetovom stredisku v Považskej Bystrici, Ul. Slovenských partizánov 1132/52 po skončení pandemických opatrení.

Veru, tak to bolo...

ináč si kedysi, v porovnaní s dneškom, užívali ľudia toho mála voľného času, čo im ostal po celodennej lopote. Zišli sa v izbe, posadali na lavice, na stoličky okolo pece a už sa rozprávalo.

Širák dukátov, kotel zlatých peňazí, truhlica plná zlata a striebra. Na mnohých vrškoch sa presúšali zlaté dukáty. Zbojnícke jaskyne a pivnice ukrývali veľké bohatstvá. Všade samé poklady.

Chudobní ľudia zlatých peňazí nemali, tak si o nich aspoň rozprávali. Povesti a príbehy boli pútavejšie ako dukáty. Dodnes patria medzi vzácne poklady reči našich starých otcov a starých materí. Nehovoria len o pokladoch, nadprirodzených bytostiach, ale aj o túžbach

a sklamaníach jednoduchých ľudí. Pravda a fantázia sa v nich pomiešali.

Je veľa povestí, ktoré nikto nezapísal. Odišli so svojimi rozprávačmi do zabudnutia.

Málo z nich som však zaznamenal. Niektoré si môžete prečítať aj v tejto knižke..

Štefan Meliš

AKO VÍLY HRAD PRENIESLI

Kedysi dávno, pradávno žil v Podmaníne zámožný muž, ktorému patrilo celé šire okolie. Všetky hory, lesy, lúky, polia i kopce. Aj poddaných mal dosť.

Raz si takto povedal: „Som pán, lebo som bohatý. Jednako však nie som pán, lebo nemám hrad, ako majú iní páni.“

I začal rozmýšľať, ako sa k hradu dostať. Uvedomoval si, že keď chce mať hrad, nikto mu ho nedaruje. Sám si ho musí postaviť.

Myšlienky teda premenil na plán a plán na prácu. Pozhánal svojich poddaných i všelijakých majstrov od dreva, kameňa, železa a hliny.

Len miesto pre hrad nemal zatiaľ vyhladené. Vyšiel nad dedinku na kopec a odtiaľ pozeral, kde by to hradu najlepšie pristalo. Najviac sa mu pozdával výbežok Veľkého Manína – Maníнец. Kopec ani nie vysoký, ani nie nízky, taký akurát na hrad súci.

Bolo rozhodnuté.

„Veru, tuto si postavím hrad a odtiaľ budem vládnuť okoliu,“ povedal si.

Práce okolo hradu sa hneď rozbehli. Kamenári kresali kamene, murári murovali hradné múry, nosiči vynášali hlinu, upravovali dvor, tesári otesávali brvná, kováči okúvali železné brány, dvere, okná.

Hrad rástol ako z vody. Uplatnil sa tu každý remeselník. Majstri vybudovali pekné izby, komnaty a všetko, čo k hradu patrí. Potom zhotovili krovy na hradných staviskách, aj na veži. Pokrývači pokryli strechy ražnou slamou a hrad bol hotový. Pekný, mocný, zďaleka viditeľný. Len sa doň nasťahovať.

Pán z Podmanína to chcel hneď aj urobiť.

„O tri dni sa do môjho hradu nasťahujem,“ prehlásil pred svetom a už sa tešil, ako mu tam bude dobre, keď sa bude z výšky dívať na svoje rozľahlé územie.

Lenže, stala sa divná, prapodivná vec.

V tých časoch sa zdržiavalo po horských vrchoch mnoho víl. Za letných nocí často tancovali na kopcoch. Spievali smutné aj krásne piesne, pre ľudí však boli nebezpečné. Ak dostali chlapa, čo sa nocou túlal, vzali ho do tanca a nejdného veru na smrť utancovali.

Jedna družina víl, bolo ich dvanásť, si vybrala miesto na vrchu Manína. Tam spievali a tancovali každú noc. Po nejakom čase sa im však miesto znepáčilo.

„Sme tu ďaleko od ľudí. Manín je vysoký, ľudia sem nechodia, nepočujú náš spev. Ťažko sem niekoho prilákame,“ zhodnotili víly.

Začali sa spoločne radiť.

/úryvok z povesti/